

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

«НОВА ПАРАДИГМА ГЛОБАЛЬНОЇ І ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ»: Міжнародна науково-практична конференція (Київ, 02.02.2022)

Повномасштабна російська агресія проти України змінила геополітичну конфігурацію, на перше місце у світовій політиці поставивши безпекові питання.

2 лютого 2022 р. у Національному університеті біоресурсів і природокористування України відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Відносини між Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики».

Організаторами конференції виступили Міністерство освіти і науки України, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Центр Інформації та Документації НАТО в Україні, Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка при МЗС України, Інститут історії України Національної академії наук України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», Center for Business Innovation and Transformation, AKG Global Support Services (OPC) Pvt Ltd (Індія).

Основними темами для обговорення були питання вступу України до НАТО та зосередження міжнародних дипломатичних зусиль на пошуку точок дотику національних інтересів України з Альянсом задля гарантування як європейської, так і глобальної безпеки.

У конференції брали участь 179 учасників, серед яких студенти, аспіранти, молоді вчені, викладачі, науковці, фахівці установ, організацій, закладів освіти: AKG Global Support Services (OPC) Pvt Ltd (Індія), Dutch Academic Services (Нідерланди), Асоціації вчителів-репатріантів ІГУМ (м. Кір'ят-Хаїм Хайфа, Ізраїль), Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво», Державного біотехнологічного університету (м. Харків, Україна), Дипломатичної академії імені Геннадія Удовенка при МЗС України, Інституту зовнішньополітичних досліджень, Інституту історії України НАН України, Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, Навчально-наукового інституту міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка, Інституту історії України НАН України, Національної академії Служби безпеки України, Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Національного університету біоресурсів і природокористування України Програми «Science Diplomacy EU Madrid Declaration», Університету Штефан чел Маре (Румунія), закладів вищої освіти та коледжів України.

Конференція проходила в конференц-залі НУБіП України. Привітання та побажання плідної роботи учасникам висловив голова оргкомітету конференції, ректор, академік НАН України С. Ніколаєнко. Він підкреслив, що повномасштабна російська агресія змінює геополітичну конфігурацію не тільки в європейському, а і в світовому масштабі.

У своєму виступі директор Центру інформації та документації НАТО в Україні В. Кляйне поінформувала учасників щодо безпекових і гуманітарних напрямів цієї організації.

Центральними тезами виступу Надзвичайного і Повноважного Посла України, директора Дипломатичної академії імені Геннадія Удовенка при МЗС України, українського дипломата Г. Надоленка стало: ключові умови для досягнення перемоги є озброєння НАТО і соціальний захист для ЗСУ.

У відкритті конференції взяв участь Член наглядової Ради НУБіП України М. Томенко, який зазначив, що українці не просто борються за територіальну цілісність та власну незалежність, а захищають ідеали західних цінностей.

Робота конференції проходила у п'яти секціях. На пленарному засіданні виголошено та обговорено 12 доповідей.

Найбільший резонанс викликала доповідь Надзвичайного і Повноважного Посла України, міністра закордонних справ України у 2007 – 2009 рр. В. Огризка, який серед основних причин військової агресії РФ проти України виділив сприйняття західними країнами поверхневих проявів демократії в РФ за масштабні; економічні інтереси бізнес-еліт; цинізм міжнародної політики. На його переконання, сьогоднішня ситуація є боротьбою світової демократії і тоталітаризму. Для захисту демократії потрібно створювати нову систему колективної безпеки, яка об'єднає виключно демократичні країни. Нова глобальна система безпеки, має вийти за рамки Північноатлантичного регіону і ЗСУ мають стати її інтегральною частиною. Україна і НАТО прийдуть до об'єднання після активної фази військових дій але цьому має передувати практична і серйозна робота і з української сторони, і з боку НАТО.

Генеральний Директор компанії AKR Global Support Services (OPC) Pvt Ltd А. Гоел висловив громадянську позицію на захист України в умовах російського вторгнення, окремо виділивши наслідки агресії в глобальному масштабі – ріст цін на сировинні ресурси та загрози агропродовольчій безпеці.

Доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України, завідувач відділу історії міжнародних відносин і зовнішньої політики України Інституту історії України НАН України С. Віднянський навів статистику прихильності населення України щодо вступу до НАТО і зупинився на позиції США, зазначивши, що президент Дж. Байден заявив, що Україна стане членом НАТО після проведення реформ і подолання корупції. Водночас, це залежить не тільки від США, а й від інших 29 держав.

З доповіддю виступив провідний експерт публічних адміністративних реформ нідерландець М. Муйзенберг, який зазначив, що уповноважений представити документ, спрямований на реальну і конкретну співпрацю між Dutch Academic Services та Амстердамським вільним університетом і зацікавленими науковими установами і навчальними закладами України в дослідженнях змін у ставленні суспільства до НАТО, ЄС, РФ тощо.

Доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Київського інституту міжнародних відносин, директор Інституту зовнішньополітичних досліджень Г. Перепелиця, в своїй доповіді зупинився на ролі НАТО в умовах сучасних трансформацій міжнародної безпеки. Доповідач зазначив, що міжнародні організації, які забезпечували стару систему міжнародних відносин і міжнародної безпеки перестають функціонувати і на зміну їм приходять нові. НАТО так само переживає воєнно-політичну кризу, що підтверджує стратегія стримування. На думку доповідача, на часі – формування трійстих оборонних альянсів, проте не варто відкидати питання колективної оборони.

Доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Київського інституту міжнародних відносин С. Галака підняв питання, яке сьогодні хвилює всіх: загроза режиму нерозповсюдження ядерної зброї, вказавши що це є наслідком дискредитації міжнародних договорів, які гарантували безпеку є розвал європейських безпекових структур.

Роль ЄС у євроатлантичній системі безпеки розкрив у своїй доповіді доктор історичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу історії міжнародних відносин і зовнішньої політики України Інституту історії України НАН України А. Мартинов, який зазначив, що європейська система безпеки сьогодні знаходиться в турбулентному стані.

На конференції відбулася презентація посібника з натовознавства «НАТО, сила, що захищає мирних громадян», який представила професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти, заступник декана з наукової роботи історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова Т. Мелешенко.

Обговорення питань відносин «Україна-НАТО» продовжилося на двох секційних панелях, участь в якій брало близько 100 учасників. Найбільший резонанс викликали виступи М. Муїзенберга, який вдруге доєднався, щоб обговорити важливі питання; професорів О. Кондратенка, А. Гольцова, М. Деліні, В. Стрільця; докторів наук В. Калуги, С. Білана, О. Любовець; викладачів В. Хвіст та А. Дреймана, аспірантів О. Соколової, Я. Алієвої, А. Сорокіна, студентів Б. Стрільця, А. Брусліка, А. Гришук, А. Петрової.

Учасники конференції відзначили важливість подолання стереотипу сприйняття НАТО українським суспільством, як військового потенціалу, роз'яснювати високі стандарти демократії, пов'язані із вступом до НАТО.

Міжнародна науково-практична конференція «Відносини між Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики» стала місцем зустрічі фахівців-міжнародників, істориків, політологів, науковців, дослідників. Такі заходи стимулюють залучення молоді до наукових пошуків, формування у неї навичок дослідницької роботи й наукового світогляду, патріотизму. Матеріали конференції оприлюднено на сайті Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Олена Михайлівна Кропивко, кандидат історичних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук,
Національний університет біоресурсів і природокористування України.